

Chrzanowski, Roman

Czyny społeczne w Raciążu

Notatki Płockie 21/1-84, 43-44

1976

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

cja PKO, dzięki której zlikwidowano straty drogiego czasu, poświęconego dotychczas na oczekiwanie w kolejkach do okienek miejscowej poczty. W czasie półrocznej eksploatacji zainstalowano nową linię technologiczną do produkcji kazeinianu sodu, a w miesiącu października z braku mleka do produkcji rozpoczęto wytwarzanie nowego wyrobu jakim jest kazeinian sodu. Oprócz tego zainstalowano w roku 1974 dodatkowo dwa duńskie tankosilosy o pojemności po 63 tys. ltr. mleka. Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska uzyskała znak jakości „1” na oznaczenie produkowanego masła metodą ciągłą typu „Contimab”.

Nowo wybudowany Zakład posiada wiele braków do których zaliczamy:

- Brak odbarwiania wody do celów technologicznych, oraz drugiej nitki zasilającej Zakład w wodę,
- Brak rezerwy czynników energetycznych,
- Brak pełnej obsady kadry inżynieryjno-technicznej,
- Brak odpowiedniej ilości tankosilosów do magazynowania surowca,
- Brak myjni cystern i kontenerów.

Pomimo występujących trudności, zadania planowane w zakresie skupu, produkcji i sprzedaży za rok 1974 zostały wykonane w dniu 16 grudnia. W związku z tym do końca roku sku-

piono dodatkowo 1.788 tys. strów mleka, uzyskując 147 ton masła i 79 ton mleka chudego w proszku. Wartość sprzedaży wyrobów własnej produkcji w stosunku do planu rocznego została przekroczona około 20 mil. złotych.

Za przedterminowe wykonanie zadań Spółdzielnia została wyróżniona listem I Sekretarza KC PZPR tow. Edwarda Gierka i Premiera Rządu tow. Piotra Jaroszewicza, oraz listem Prezesa Zarządu Głównego Centralnego Związku Spółdzielni Mleczarskich.

W odpowiedzi na list załoga podjęła dodatkowe zobowiązania do wyprodukowania w roku 1975 — 40 ton masła, 100 ton mleka chudego w proszku na eksport, 100 ton kazeinianu sodu, oraz każdy przepracuje 10 roboczo-godzin na rzecz środowiska.

Łączna wartość dodatkowych zobowiązań wyniosła 12,5 mil. złotych.

Spółdzielnia dążyć będzie do zwiększenia obsady krów na 100 ha o wysokiej wartości użytkowej, w roku 1974 zapoczątkowała odchów cieląt w własnej wypajalni w ilości 248 sztuk i w kooperacji z rolnikami 118 sztuk. W roku 1975 Spółdzielnia kontynuowała rozpoczętą działalność.

Realizując przyjęty plan społeczno-gospodarczy. Zadania będziemy wykonywać z nadwyżką i przed terminem.

ROMAN CHRZANOWSKI

Czyny społeczne w Raciążu

Od samego początku odzyskania wolności ludność Raciąża brała czynny udział w porządkowaniu i rozbudowie swego miasta.

W tym pierwszym okresie nie znane jeszcze było i nie było używane pojęcie „czynu społecznego”. Po prostu ludność Raciąża z głębokiej potrzeby przystępowała do usuwania skutków wojny oraz zaniedbań okresu międzywojennego.

Pierwszym obiektem, który został oddany do użytku jeszcze w roku 1945 był budynek przy ulicy Kilińskiego Nr 12, w którym zorganizowano pierwsze w historii Raciąża Liceum Ogólnokształcące. Osiągnięcie to było możliwe dzięki czynnemu zaangażowaniu się całego społeczeństwa, które samorzutnie składało gotówkę, dostarczało materiały budowlane oraz robociznę. W tej sytuacji rozpoczęcie nauki możliwe było już w dniu 1 września 1945 r. Motorem tych poczynań był Komitet Społeczny pod przewodnictwem Leona Betlejewskiego — ówczesnego burmistrza.

Kolejny czyn, który został zainicjowany w roku 1950 — to rozbudowa Państwowego Przedszkola. Istniejący wówczas budynek mógł pomieścić najwyżej 50 dzieci. W nowej rzeczywistości liczba ta okazała się daleko niewystarczająca. Z inicjatywy Komitetu Rodzicielskiego dobudowano dalsze dwie obszernie sale,

stwarzając przez to samo dobre warunki dla 125 dzieci. Inicjatorką rozbudowy była Maria Tadjewska — kierowniczka przedszkola.

W latach 1952/53 zagospodarowano teren tzw. „Rynku” poprzez zasadzenie drzew, krzewów ozdobnych i kwiatów. Mieszkańcy miasta w tym miejscu bardzo chętnie spędzają swój wolny czas. Raciąż posiada ogółem 4 hektary dobrze zagospodarowanych parków i zieleńców.

Patronat nad utrzymaniem czystości został powierzony młodzieży licealnej, która przy sadzeniu drzewek, porządkowaniu parków i zieleńców wniosła wkład pracy wartości 48.000,— złotych.

W dniu 14 lutego 1958 roku został oddany do użytku Miejski Dom Kultury. Koszt budowy został oszacowany na jeden milion zł. Ponad połowa wydatków przypada na czyny społeczne od ludności miasta i zakładów pracy.

Organizatorem budowy był Komitet Społeczny na czele z Jerzym Ziółkowskim, Stanisławem Smolińskim i Stanisławem Włodarskim. W latach 1958/59 wysiłkiem Ludowego Klubu Sportowego „Błękitni”, zakładów pracy i społeczeństwa generalnie przebudowano płytę sportowego stadionu wraz z bieżnią. Ponadto teren ogrodzono siatką drucianą, zadrzewiono oraz poustawiano ławki. W późniejszych latach wybudowano trybuny dla publiczności, wymie-

niono ogrodzenie na betonowe i wybudowano budynek socjalny. Ogólna wartość czynów społecznych została oszacowana na 3 i pół miliona złotych. W pracach społecznych wyróżnili się najbardziej zawodnicy oraz pracownicy Gminnej Spółdzielni Samopomocy Chłopskiej na czele z prezesem Jerzym Arceuszem.

Trudne warunki lokalowe miejscowej Szkoły Podstawowej, która mieściła się w drewnianym baraku — zmobilizowały społeczeństwo do czynienia starań o budowę nowej szkoły. Po uporządkowaniu terenu oraz opłaceniu dokumentacji ze środków społecznych, budowa weszła do planu inwestycyjnego i po dwóch latach, tj. dnia 12 marca 1962 r. nowa szkoła wraz z bogatym wyposażeniem została oddana do użytku młodzieży. Obecnie jest Gminną Szkołą Zbiorczą. Wysokość czynu społecznego została ustalona na sumę 200.000 złotych, którą wniosło społeczeństwo miasta, młodzież i zakłady pracy. Inicjatorami budowy szkoły byli: Stanisław Włodarski — ówczesny Przewodniczący Prezydium MRN i Stanisław Sobieski — Kierownik Szkoły.

W roku 1962 został powołany Społeczny Komitet Budowy Ośrodka Zdrowia. Ze środków społecznych zakupiono plac budowlany o powierzchni 64 ary, opłacono koszty dokumentacji technicznej oraz zgromadzono 130.000 szt. cegły. Nowy Ośrodek Zdrowia wraz z izbą porodową został oddany do użytku w roku 1966. Wysokość czynu społecznego została oszacowana na sumę 230.000 złotych.

Na lata 1963/64 przypada rozbudowa remizy Ochotniczej Straży Pożarnej. Niedostateczne warunki lokalowe skłoniły Zarząd tej organizacji do rozpoczęcia nadbudowy piętra, które obecnie służy do organizowania licznych imprez kulturalno-rozrywkowych, zebrani społeczno-politycznych, do ćwiczeń miejscowej orkiestry dętej itp. Ogólny koszt budowy wyniósł sumę 440.000 złotych, w tym 220.000 złotych w czynie społecznym. Duże zasługi wnieśli członkowie Straży jak: Aleksander Oleszkin, Stanisław Grabowski, Ryszard Choliński, Kazimierz Adamski, Czesław Adamski, Stanisław Włodarski i inni.

W hołdzie poległym w obronie Ojczyzny w latach 1939—1945, społeczeństwo miasta, w roku 1964 wzniosło pomnik na miejscowym cmentarzu, powierzając jego opiekę harcerzom przy Szkole Podstawowej. Koszt czynu społecznego wyniósł 10.000 złotych.

W celu podniesienia estetycznego wyglądu miasta, w roku 1966, w miejscach najbardziej uczęszczanych zostały wybudowane dwie atrakcyjne fontanny, które wraz z otaczającymi je klombami i rabatami kwiatów są ozdobą Raciąża. Jest to naprawdę piękna wizytówka naszego miasta, podziwiana zarówno przez miejscowych, jak i obcych.

Fontanny te powstały dzięki dużemu zaangażowaniu niektórych obywateli, a szczególnie Edwarda Kędzierzawskiego i Antoniego Saniuka. Wysokość czynu społecznego w materiałach i robociźnie została oszacowana na sumę 70.000 złotych.

Liczny napływ młodzieży do miejscowego Liceum ogólnokształcącego oraz niewielka ilość sal lekcyjnych, oddanych do dyspozycji w nowo wybudowanej Szkole Podstawowej, spowodowały konieczność rozpoczęcia budowy własnego obiektu. Zrealizowanie tego przedsięwzięcia możliwe było jedynie w czynie społecznym. W tym też celu został powołany Komitet Społeczny, który po zgromadzeniu części materiałów, w roku 1965 przystąpił do wykopu fundamentów, a następnie kontynuował budowę, która trwała do 1973 r. Oddanie do użytku nowej szkoły nastąpiło w dniu 1 września 1973 r. Wniesiony wkład pracy został oszacowany na sumę 1.560.000 zł.

W trosce o higienę osobistą mieszkańców, w latach 1967/69 wybudowano łaźnię miejską z 7 kabinami. Cieszy się ona bardzo dużym powodzeniem. Udział czynów społecznych w kosztach budowy wyniósł sumę 125.000 zł. Inicjatorem budowy był ówczesny Przewodniczący Prezydium MRN Stanisław Włodarski.

Wybudowany w roku 1966 wodociąg miejski swym zasięgiem nie obejmował ulic peryferyjnych. Uwzględniając inicjatywę zainteresowanych mieszkańców, którzy poprzez samorządnie opodatkowanie zebrali sumę 20.000 zł, przystąpiono w 1971 r. do przedłużenia sieci wodociągowej na ulice: Zawodową, 19 Stycznia i Zieloną o łącznej długości 800 mb. Wartość czynu społecznego wyniosła 260.000 zł. Na wyróżnienie zasłużyli inicjatorzy czynu: Stanisław Leszczyński i Tadeusz Nowakowski.

Do poważniejszych czynów na terenie miasta należy zaliczyć budowę bazy Gminnej Spółdzielni Samopomocy Chłopskiej, która miała miejsce w latach 1971/74.

Na całość złożyły się prace nad utwardzeniem drogi dojazdowej, placu, wybudowaniem wagi samochodowej, budynku socjalnego, punktu rozliczeniowo-kasowego, sklepu itp. Ogólna wartość czynu społecznego wynosi 12 milionów złotych. Na podkreślenie zasługuje okoliczność, że wszystkie wymienione prace zostały wykonane wyłącznie przez samych pracowników Gminnej Spółdzielni.

W okresie 30-lecia zalesiono w czynie społecznym ponad 300 hektarów gruntów poleśnych. Wykonywała miejscowa młodzież szkolna oraz żołnierze.

Miasto Raciąż od szeregu lat nie posiadało odpowiednio urządzonej strzelnicy. Inicjatywę budowy podjął Komitet Miasta i Gminy PZPR, włączając do pracy w dniu 30 września 1973 roku członków partii i bezpartyjnych oddając w ten sposób strzelnicę do użytku. Wartość czynu wynosi 150.000 zł.

W związku z nowym podziałem administracyjnym, ludność miasta w dniu 12 maja 1974 roku wzięła czynny udział w budowie drogi dojazdowej na terenie wsi Pólka-Raciąż do szkoły w Budach Kraszewskich. Wartość czynu społecznego została oszacowana na sumę 280.000 zł. Na szczególne podkreślenie zasługuje inicjatywa Romana Nadrowskiego — I Sekretarza KM i G PZPR w Raciążu.